

บทที่ 3

วัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการตัดเย็บ

บทที่ 3

วัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการตัดเย็บ

สารบัญ

- 1 วัสดุเครื่องมือ เครื่องใช้ในการสร้างแบบ
- 2 เครื่องมือ เครื่องใช้ในการตัดเย็บ
- 3 เครื่องมือ เครื่องใช้ในการรีดผ้า
- 4 การใช้และการดูแลรักษาจักร
- 5 การนั่งเย็บจักร
- 6 ปัญหาในการใช้จักร
- 7 การทำความสะอาดจักร
- 8 การระวังรักษาจักรเมื่อใช้แล้ว
- 9 การหยอดน้ำมันจักร

๑. วัสดุเครื่องมือ เครื่องใช้ในการสร้างแบบ

๑.๑ กระดาษสร้างแบบ (Pattern Making Tools)

ภาพที่ ๒๓ ที่มา <https://www.jutongshop.com/products>

กระดาษสร้างแบบ ควรเป็นสีขาวหรือสีเนื้อ การใช้ควรในด้านที่ไม่มัน กระดาษสร้างแบบที่ดีควรเป็นตาถี่เพื่อป้องกันรอยขีดข่วนหรือรอยฉีกขาด

๑.๒ ดินสอดำ (Black Pencil)

มีทั้งดินสอสีและดินสอสีน้ำเงิน-แดง เลือกแทนที่ไม่แข็งหรืออ่อนมากเกินไป และต้องไม่เปลี่ยนสีดำมากควรใช้ขนาด 2 B หรือ HB เพราะถ้าตัวมากเกินไปก็ยากที่จะลบออก

ภาพที่ ๒๔

ที่มา <https://sewprojectblog.wordpress.com>

๑.๓ ยางลบ (Eraser)

เลือกชนิดที่ใส่ลบดินสอและใช้ลักษณะอ่อนนุ่มง่าย

ภาพที่ ๒๕ ที่มา : <https://sewprojectblog.wordpress.com>

กาว

แป้งเปียก

เทปใส

ภาพที่ ๒๖ ที่มา : <https://sewprojectblog.wordpress.com>

๑.๔ กาว แป้งเปียก ลอกเทป (Glue or Scotch Tape) ใช้ติดต่อกาตาเวลาสร้างแบบ

ภาพที่ ๒๗ ที่มา: <https://sewprojectblog.wordpress.com>

๑.๕ กรรไกรตัดกระดาษ (Paper Scissors) ใช้สำหรับตัดกระดาษเวลาทำแบบตัด

๑.๓ ยางลบ (Eraser)

เลือกชนิดที่ลบดินสอและมีลักษณะอ่อนนุ่มง่าย

ภาพที่ ๒๕ ที่มา : <https://sewprojectblog.wordpress.com>

กาว

แป้งเปียก

เทปใส

ภาพที่ ๒๖ ที่มา : <https://sewprojectblog.wordpress.com>

๑.๔ กาว แป้งเปียก สกอตเทป (Glue or Scotch tape) ใช้ติดต่อกาตามเวลาทำแบบ

ภาพที่ ๒๗ ที่มา : <https://sewprojectblog.wordpress.com>

๑.๕ กรรไกรตัดกระดาษ (Paper Scissors) ใช้สำหรับตัดกระดาษเวลาทำแบบตัด

ภาพที่ ๒๘ ที่มา : ภาพถ่าย

๑.๖ ไม้บรรทัดใส (Transparent Ruler)ควรมีทั้งชนิดยาว ๒๔ นิ้ว หรือ หรือชนิดสั้น ๑๒ นิ้ว หรือ ๓๐ เซนติเมตร เป็นพลาสติกอ่อน มีความใส สามารถมองเห็นข้างล่างได้ใช้ขีดเส้นตรง แต่ไม่ใช้สำหรับวัด

ภาพที่ ๒๙ ที่มา : ภาพถ่าย

๑.๗ ไม้โค้งเอกประสงค์ ใช้สำหรับวัดส่วนที่เป็นส่วนโค้ง เช่น สะโพก ตะเข็บข้างเสื้อ กระโปรง หรือ กางเกง ตะเข็บใต้ขากางเกง วงแขนเสื้อ คอเสื้อ หัวแขน

ภาพที่ ๓๑๐ ที่มา : ภาพถ่าย

๓.๘ สายวัด (Tape Measure) วัดที่ดีต้องไม่ยืด ไม่หด และไม่ลู่ ปลายทั้งสองด้านต้องหุ้มด้วยโลหะจึงจะทน มีความยาววัดได้ทั้งนิ้วและเซนติเมตร มีขีดแบ่งไว้ชัดเจนทั้งนิ้วและเซนติเมตร บอกไว้ทั้งสองด้าน เวลาหยิบขึ้นมาใช้สะดวกสบายมีความยาว ๖๐ นิ้ว หรือ ๓๕๐ เซนติเมตร ใช้สำหรับวัดขนาดตัวและวัดในการสร้างแบบ การดูแลสายวัดให้ทนทาน คือ ไม่ควรพับสายวัดหลังจากเลิกใช้ สายวัดจะมีรอยหักทำให้เสียง่าย และการวัดจะคลาดเคลื่อน ไม่ใช้วัดมุมแทนเชือก เช่น การใช้มุมเอวสำหรับวัดตัวทำให้เกิดรอยหักบิดเบี้ยวเสียรูปทรง สายวัดที่มีตัวเลขเลือนหาย ไม่ควรนำมาใช้อีก

ภาพที่ ๓๑๑ ที่มา : <https://sites.google.com>

๓.๙ ไม้ทึ่ (T-Square) ใช้สำหรับตีมุมฉาก

๒. เครื่องมือ เครื่องใช้ในการตัดเย็บ

๒. เครื่องมือ เครื่องใช้ในการตัดเย็บ

๒.๑. กรรไกร (Scissors and Shears) เป็นเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้สำหรับตัดผ้า จัดเป็นเครื่องมือที่ใช้แบบหลายขนาด และหลายลักษณะ มีทั้งแบบใช้มือและแบบใช้เท้า กรรไกรที่ตัดต้องเหมาะสมกับผู้ใช้ ไม่ว่าคนไหนจะถนัดซ้ายหรือขวา กรรไกรขวาจะเหมาะสมกับคนขวา กรรไกรซ้ายจะเหมาะกับคนซ้าย ข้อควรระวัง อย่าให้กรรไกรตก เพราะอาจทำอันตรายถึงชีวิตได้

ภาพที่ ๑๒ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๑.๑. กรรไกรตัดผ้า (Fabric Scissors) ใช้สำหรับตัดผ้าจากแบบตัดหรือทำด้วยมือที่มีคุณภาพดี มีความคมของใบกรรไกรแตกต่างจากกรรไกรตัดผ้าธรรมดา กรรไกรตัดผ้าที่ดีจะมีใบกรรไกรที่คมและแข็งแรง ไม่แตกหักจากโดนสิ่งสกปรก หากใช้ผิดวิธี อาจทำให้ใบกรรไกรเสียหายได้ ควรใช้กรรไกรตัดผ้าสำหรับตัดผ้าเท่านั้น ไม่ควรใช้กรรไกรตัดผ้าตัดสิ่งอื่น เพราะจะทำให้ใบกรรไกรเสียหายได้

ภาพที่ ๑๓ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๑.๒. กรรไกรซิกแซก (Serrated Shears or Pinking Shears) เป็นกรรไกรที่มีลักษณะพิเศษคือมีฟันซิกแซก ใช้สำหรับตัดผ้าไม่ให้ขอบผ้า unravel เช่นผ้าไหม และสามารถใช้ตัดผ้าที่ทำด้วยผ้าใยสังเคราะห์ได้

ภาพที่ ๑๔ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๑.๓. กรรไกรปลายงอน เป็นกรรไกรที่มีลักษณะปลายงอน ความยาวประมาณ ๑๔ เซนติเมตร ใช้สำหรับงานปักจักรหรืองานปักมือ

ภาพที่ ๑๕ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๑.๔. กรรไกรปัก (Sewing Scissors or Clipper) ใช้ตัดเศษผ้า หรือเย็บให้ตื้นๆ มีความยาวประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ราคาถูก ใช้เย็บเย็บปัก เพราะหยิบใช้สะดวกและรวดเร็ว

การเลือกซื้อและการดูแลรักษากรรไกร

เวลาเลือกซื้อ ควรทดสอบคุณภาพความคมและการตัด โดยทดลองกับเศษผ้า ถ้ากรรไกรให้กว้างแล้วตัดผ้าตามกรรไกรที่เลือกได้โดยไม่ต้องไปจับข้างกรรไกร

การกรรไกรทุกชนิดควรดูแลรักษาอย่างเหมาะสมและเป็นพิเศษ เช่น วางเบาๆ ควรระวังไม่ให้ตก เพราะคมกรรไกรจะเสีย ไม่ใช้กรรไกรทำหน้าที่ยื่นที่ไม่ใช่ตัดผ้าถ้าจะใช้ตัดเปลี่ยนงานอื่นจะต้องระวัง ไม่ใช้ตัดผ้าที่ซ้อนกันหลายๆชิ้นหนาเกินไป บางครั้งกรรไกรจะผิดเพี้ยนไปจากเดิม ซึ่งควรเปลี่ยนหรือซ่อมแซมให้ใหม่หลังจากใช้ทุกครั้ง ถ้าเป็นไปไม่ได้ควรเก็บไว้ในซองที่สุญญากาศ หรือห่อด้วยกระดาษเพื่อป้องกันความชื้น อย่าใช้สิ่งใดกับกรรไกรด้วยตนเอง ควรส่งร้านรับกรรไกรโดยเฉพาะ

ภาพที่ ๓๖ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๒. ที่เลาะผ้า (Seam Ripper) มีด้ามจับเป็นไม้หรือพลาสติก ตรงปลายที่เลาะจะทำด้วยโลหะเคลือบไม่เป็นสนิม มีปลอกสวมป้องกันอันตรายจากปลายแหลม ให้เลาะแนวตะเข็บต่างๆ ที่ต้องมีการแก้ไข เลาะด้ายเนาหรือเลาะบางแห่งที่ต้องการ หรือใช้เจาะแนวรังคุดที่ทำด้วยจักรควมล็อกที่คมและไม่เป็นสนิม

ภาพที่ ๓๗ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๓. ลูกกลิ้ง (Trace Wheel) มี ๒ ชนิด ชนิดพื้นแหลม ใช้กดกระดาษสร้างแบบ และกดรอยบนผ้าเนื้อปานกลางจนถึงเนื้อหนา ส่วนชนิดพื้นมนหรือทื่อ ใช้กดรอยกระดาษสร้างแบบ แบบนิ่ม หรือที่เรียกว่า ทิชชูเปเปอร์ และผ้าเนื้อบางเบา เนื้อนิ่ม ลูกกลิ้งทั้งชนิดพื้นแหลมและชนิดพื้นมนมีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน คือ กลิ้งทำเครื่องหมายจากแบบลงบนผ้าเพื่อที่จะเย็บ ลูกกลิ้งที่ดีไม่ควรเป็นสนิม

ภาพที่ ๓๘ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๔ กระดาษครออย (Colored Carbon Paper) ใช้คู่กับลูกกลิ้ง เป็นกระดาษที่อบด้วยเทียนไข มีให้เลือก ๕ สี ได้แก่ สีขาว สีเหลือง สีแดง สีฟ้า และสีเขียว กดรอยบริเวณตะเข็บที่จะเย็บและสามารถชักออกได้ ผ้าสีขาวใช้สีเหลือง สีฟ้า สีแดงไม่ควรใช้เพราะจะทำให้ชักออกยาก

ภาพที่ ๓๙ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๕ ดินสอเขียนผ้า (Dressmaker's Pencil or Nylon Tip Pen) นิยมใช้สีเหลือง ใช้ทำเครื่องหมายเฉพาะจุดลงบนตำแหน่งต่างๆ ของเสื้อผ้าเช่น กระดุม รังคุด ตะขอ ฯลฯ

ภาพที่ ๔๐ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๖ ขอล้างเขียนผ้า (Tailor's Chalk) ใช้สำหรับเขียนลายบนผ้าที่มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม มีทั้งสีออก
๔ สี ได้แก่ สีขาว สีฟ้า สีแดง และสีเหลือง ซักออกได้ง่ายรอยกระดากหรือรอยมือต้องการลบให้จบหรือขัดลบแรงๆ
รอยของสีก็จะจาง หลักการใช้งานควรเก็บซักล้างที่เป็นของ ของใช้อย่าให้ตกเพราะจะแตกง่าย เมื่อเลิกใช้ของใช้
ในหลายๆครั้งก็บิ่นหักลงแล้ว เพราะจะทำให้ของใช้กรอบง่าย

ภาพที่ ๔๑ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๗ เข็มมด (Pin) ควรเลือกชนิดที่ไม่เป็นสนิม ป้ายหมุดและยาวหัวเข็มด้วยพลาสติกสีต่างๆ (หัวเข็ม)
เข็มมดชนิดนี้จะมีหัวเล็กไม่นิยมใช้ในงานตัดเย็บเสื้อผ้าเพราะมีตะกั่วในการหนีบ นิยมใช้แบบหัวกลมเพราะ
สะดวก ใช้กีดเส้นแบบธรรมดาสร้างแบบหรือกีดแบบปักผ้าหรือกีดลวดลายที่ต้องการที่จะเย็บเลาะการเนา

ภาพที่ ๔๒ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๘ หมอนเข็มใช้สำหรับปักเข็มหมุดหรือเข็มมือจะทำให้เข็มไม่แทงมือหรือข้อนิ้วก็ได้ บางชนิดจะใช้สวม
กับข้อมือเป็นลักษณะกำไลหรืออาจจะติดยางยืดสวมใส่ข้อมือซึ่งสะดวกแก่ผู้ใช้ ใส่ของหมอนเข็มควรใช้วัสดุที่ทำให้
เข็มไม่เสียดสีง่าย เช่น เส้นไหม หรือขนสัตว์

ภาพที่ ๔๓ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๙ เข็มมือ (Needle) ใช้สำหรับเย็บด้วยมือ เช่น เย็บตะเข็บ เน้น สอย เย็บติดหรือเกาะเกี่ยว ถักรัง
คุด และเย็บส่วนที่จักรเย็บไม่ได้ ขนาดที่นิยมใช้เบอร์ ๗-๘ ใช้เย็บผ้าหนาและถักรังคุด เบอร์ ๙ ใช้เย็บผ้าหนาปาน
กลาง เบอร์ ๑๐ ใช้เย็บผ้าบาง เบอร์ ๑๑ ใช้เย็บผ้าที่บางมาก เข็มสอยควรใช้เบอร์ ๑๒-๑๓

ภาพที่ ๔๔ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๑๐ เข็มจักร (Machine Needle) ควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อผ้าขนาดของเข็มถ้าเข็มเบอร์ต่ำๆจะมี
ขนาดเล็กและเหมาะที่จะใช้เย็บผ้าเนื้อบาง ถ้าขนาดของเข็มใหญ่เบอร์ก็จะสูงขึ้นและเหมาะที่จะใช้เย็บผ้าเนื้อหนา
ลักษณะของเข็มแบบธรรมดา (Regular) จะเป็นเข็มเบอร์ ๙-๑๘ สามารถใช้เย็บผ้าทุกชนิด

ภาพที่ ๔๕ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๓๓ ค้าย (Thread) มี ๒ ชนิด คือ ค้ายที่ใช้เย็บผ้าและค้ายเนา ค้ายที่ใช้เย็บผ้าจะเป็นค้ายที่เหนียวและนิ่มกว่า ค้ายเนาใช้เหนียวกับผ้า ส่วนค้ายเนาจะราคาถูกและนิ่มกว่า

ภาพที่ ๔๖ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๓๒ ที่เย็บเข็ม (Needle Threaders) ช่วยในการสอดเข็มให้รวดเร็วขึ้น

ภาพที่ ๔๗ ที่มา : <https://shopee.co.th>

๒.๓๓ ปกตนิ้ว (Thimble) ปกตนิ้วสำหรับเย็บด้วยมือ เพื่อป้องกันไม่ให้เข็มแทงมือให้ช่วยดันเข็มเมื่อเย็บผ้าหนา ควรทำจากเหล็กที่ไม่เป็นสนิม ใช้สวมนิ้วกลางหรือนิ้วชี้สำหรับคนถนัดขวา

ภาพที่ ๔๘ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๓๔ ปากคีบ (Pincers) ใช้จับค้ายที่หลุดจากการเจาะผ้า จับค้ายที่แปลงกระสวยหรือด้ายเนา

ภาพที่ ๔๙ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๓๕ เหล็กแทงปาก เป็นเหล็กปลายแหลม ใช้สำหรับกลับรูปลอกหรือส่วนที่เป็นรู

ภาพที่ ๕๐ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๓๖ เข็มเย็บ ใช้สำหรับเย็บผ้า กรดที่เย็บผ้าหนาๆ หรือเย็บค้ายสำหรับรอยไม่ให้ค้ายพันกัน

ภาพที่ ๕๑ ที่มา : ภาพถ่าย

๒.๑๗ ที่ช่วยกลับผ้า ใช้ช่วยกลับผ้าที่เย็บแล้ว จากด้านผิดเพื่อปลี่ยนมาด้านที่ถูกต้องอย่างง่าย เช่น ผ้าที่เป็นโบว์ มุมปกเสื้อ เข็มขัด ฯลฯ ได้รวดเร็วและง่ายขึ้น

๓.เครื่องมือ เครื่องใช้ในการรีดผ้า

ภาพที่ ๕๒ ที่มา : ภาพถ่าย

๓.๑ เตารีด (Iron) เตารีดมี ๒ ชนิด คือ เตารีดธรรมดาและเตารีดไอน้ำ ใช้รีดผ้าก่อนดัด และใช้ขณะที่เย็บเพื่อให้ตะเข็บเรียบและทำให้งานตัดเย็บดูสวยงาม ประสิทธิภาพขึ้น เพื่อให้ได้เสื้อผ้าที่มีตะเข็บเรียบไม่ย่นหรือโป่ง

ภาพที่ ๕๓ ที่มา : ภาพถ่าย

๓.๒ โต๊ะรีดผ้า (Press Board) เป็นโต๊ะรีดผ้าที่เก็บพับได้ ถ้าไม่ต้องการใช้ เหมาะสำหรับบริเวณสถานที่แคบๆ จะใช้แบบยืนรีด(ขาตั้งยาว)หรือแบบนั่งรีด(ขาตั้งสั้น)

ภาพที่ ๕๔ ที่มา : ภาพถ่าย

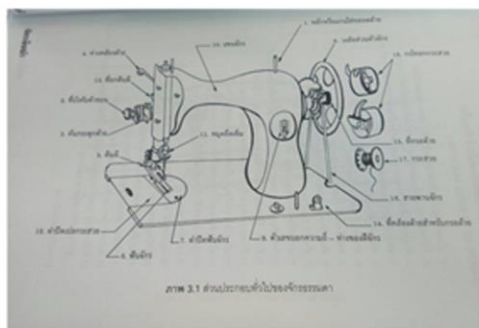
๓.๓ หมอนรองรีด (Press Cushion) ใช้สำหรับรองรีดบางส่วนของเสื้อหรือตะเข็บที่มีส่วนเว้าส่วนโค้ง ซึ่งช่วยให้รูปร่างของเสื้อสวยงาม หมอนรองรีดมีหลายแบบหลายขนาด เช่น รูปกลม รูปยาว เลือกใช้ให้เหมาะกับตะเข็บ

๔. การใช้และการดูแลรักษาจักร

๔.๑ จักรเย็บผ้า

Sir. Merit Singer เป็นคนแรกที่ประดิษฐ์จักรขึ้นใช้ได้ ครั้งแรกใช้มือหมุนแล้ววิวัฒนาการมาจนถึงจักรที่ใช้ในปัจจุบัน

จักรเป็นเครื่องมือในการเย็บที่มีราคาแพงที่สุด มีจักรหลายชนิดแต่หลักการใหม่ ๆ มีโครงสร้างและวิธีการใช้อย่างเดียวกัน เมื่อซื้อจักรต้องอ่านสมุดคู่มือแนะนำการใช้ให้เข้าใจโดยละเอียดถี่ถ้วน ควรใช้จักรอย่างถูกต้อง วิธีดูแลอย่างดีไม่เพียงแต่ทำให้จักรใช้ได้ทนทานเท่านั้น แต่ยังช่วยให้การเย็บได้ผลดียิ่งด้วย

ภาพ ๔.๑ ส่วนประกอบทั่วไปของจักรธรรมดา

ภาพที่ ๕๕ ที่มา :เอกสารประกอบการสอนวิชาผ้าและการแต่งกาย

๔.๑.๑ ส่วนประกอบทั่วไปของจักรธรรมดา

๑	. หลักหรือแกนใส่หลอดด้าย
๒	. ที่บังคับด้ายบน
๓	. คันกระตุกด้าย
๔	. ห่วงคล้องด้าย
๕	. คันผี
๖	. ฟันจักร
๗	. ฝาปิดฟันจักร
๘	. วงล้อส่วนหัวจักร
๙	. ตัวเลขบอกความถี่ - ห่วงของผีจักร
๑๐	. แขนจักร
๑๑	. หมุดยึดเข็ม
๑๒	. ฝาปิดปลอกกระสวย
๑๓	. ที่ยกคันผี
๑๔	. ที่คล้องด้ายสำหรับกรอด้าย
๑๕	. ที่กรอด้าย
๑๖	. สายพานจักร
๑๗	. กระสวย
๑๘	. กะโหลกกระสวย

๔.๑.๒ จักรเย็บผ้าธรรมดาได้เข็มตรง

ภาพที่ ๕๖ ที่มา : ภาพถ่าย

๔.๑.๓๓ จักรอุตสาหกรรมเข็มเดียว

ภาพที่ ๕๗ ที่มา: ภาพถ่าย

เพื่อที่จะเย็บจักรได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว ควรศึกษาอุปกรณ์ที่สำคัญของจักรเย็บผ้าเสียก่อนโดยทั่วไปจักรแยกส่วนสำคัญได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนบน และส่วนล่าง ส่วนบนมีอุปกรณ์ที่สำคัญ คือ หมุดรีดเข็มจักร หมุดรีดตีนผี ชุดบังคับด้ายบน ปรับด้ายบนให้หลวมเท่ากับด้ายล่าง ผีเข็มจึงจะสวย ส่วนล่างที่สำคัญ ได้แก่ กระสวยด้ายล่าง กะโหลกกระสวย และเครื่องประกอบทำให้กระสวยหมุน

ข้อควรระวังในการใช้จักร

- ๑ . ใ้เข็มกับด้ายขนาดที่เหมาะสมกับผ้าและเข็มไม่ทื่อ
- ๒ . เข็มและตีนผีอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เก่น เข็มไม่คด ตีนผีไม่หลวม
- ๓ . ด้ายในกระสวยคลี่คลายได้สะดวก การไ้แกนกระสวยในกะโหลกหรือแปกลกระสวยให้เส้นด้ายสวนทางกับการหมุนของแกนกระสวย
- ๔ . ทดลองก่อนว่าด้ายบน ด้ายล่าง มีความตึงหย่อนเท่ากัน โดยการตึงด้ายบนและด้ายล่างพร้อมกันถ้าด้ายตึงออกมามากเกินไปต้องปรับเสียใหม่
- ๕ . ตึงด้ายบนและด้ายล่างไปทางด้านหลังของตีนผีก่อน จึงเริ่มเย็บได้

การนั่งเย็บจักร

เพื่อไม่ให้เสียแรงถีบจักรมาก ๆ ควรวางเท้าเยื้องหน้าข้างหนึ่ง จะได้ไม่หนักแรงและไม่ตึงโยกตัว สิ่งที่ควรเรียนเมื่อเริ่มใช้จักร

๑. ถีบให้จังหวะสม่ำเสมอไม่ให้วงล้อหมุนกลับ
๒. หัดร้อยด้าย กรอกระสวย
๓. การป้อนผ้าในขณะที่เย็บ ป้อนตามกำลังจักรและป้อนให้ตรง
๔. ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ส่วนประกอบของจักร
๕. ถ้าไม่มีการเย็บจะไม่ลดตีนผีลง จะลดลงเมื่อเย็บเพราะฟันจักรจะสึก

ปัญหาในการใช้จักร

เครื่องจักรทำงานอยู่เสมอย่อมมีการสึกหรอ

หรือติดขัดผู้เป็นช่างควรรู้สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ

ไว้บ้างเพื่อแก้ไขได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นทั่ว ๆ

ไปในขณะปฏิบัติงานมีดังนี้

๑. ฝีเข็มกระโดด	
สาเหตุ	วิธีแก้
๑. ใส่เข็มไม่ถูกวิธี	๑. ใส่เข็มให้ถึงที่และร่อนนำด้ายบนเข็มตรงกับทางเดิน
๒. ร้อยด้ายไม่เรียบร้อย	๒. ตรวจสอบการร้อยด้ายอีกครั้ง
๓. หลักระเข็มอยู่สูงกว่าปกติ	๓. ลดหลักระเข็มให้ตรงที่
๔. เข็มทู่หรือคด	๔. ตรวจสอบสภาพเข็ม
๕. ด้าย เข็มไม่เหมาะสม	๕. เลือกด้าย เข็มให้เหมาะสม
๒. ด้ายบนขาด	
สาเหตุ	วิธีแก้
๑. คล้องด้ายไม่เรียบร้อย	๑. ตรวจสอบการร้อยด้ายใหม่
๒. ที่บังคับด้ายบนแน่นเกินไป	๒. คลายที่บังคับด้ายบนเล็กน้อย
๓. เส้นด้ายโตกว่าเข็ม	๓. เลือกด้ายและเข็มให้มีขนาดสัมพันธ์กัน
๔. ใส่เข็มผิดและด้ายเปียก	๔. ตรวจสอบเข็ม เปลี่ยนด้ายใหม่

๓. ด้ายล่างขาด	
สาเหตุ	วิธีแก้
๑. เกลียวที่ปักกระสวยแน่นเกินไป	๑. คลายเกลียวที่ปักกระสวยออก
๒. กรอตัวจนล้นใส่กระสวย	๒ กรอตัวให้พอดี
๔. เข็มหัก	
สาเหตุ	วิธีแก้
๑. ดึงผ้าแรงเกินไปในขณะที่เย็บ	๑. ไม่ควรดึงผ้าในขณะที่เย็บ
๒. เข็มปักลงไม่ตรงช่องเข็ม	๒. เย็บผ้าหนา ๆ ใช้เทียนไขถูผ้าและเข็มในเวลาเย็บ
๓. ปลอ่ยชายผ้าขณะเย็บ	๓. ควรมีเก้าอี้ตำรองผ้าตัก
๔. ใส่กะโหลกกระสวยไม่สนิท	๔. ตรวจสอบใส่กระสวยล่างให้เข้าที่
๕. ดินฝีไม่ไต่ระดับกับช่องเข็ม	๕. คลายหลักดินฝีหาระดับใหม่

๖. ตะเข็บย่น	
สาเหตุ	วิธีแก้
๑. ความตึงของด้ายล่าง ด้ายบนไม่เสมอกัน	๑. ปรับความตึงของด้ายบนด้ายล่างให้ พอดี อย่าตึงเกินไป
๒. ฟันกระต่ายอยู่สูงเกินไป ลงให้ได้ระดับ	๒. ลดฟันกระต่าย
๓. เดินจักรเร็วเกินไป เมื่อ เย็บผ้าที่มีเนื้อบาง ๆ	๔. เย็บจักรให้ช้าและหากระดาหรง ข้างล่างของผ้า
๖. จักรมีเสียงดังผิดปกติ	
สาเหตุ	วิธีแก้
๑. มีเศษผ้า เศษด้ายหรือฝุ่น เข้าไป	๑. ปิดฝุ่น เศษผ้าแล้วใช้น้ำมันเช็ด
๒. ฝุ่นติดข้างล่างฟัน กระต่าย หรือที่โครงกระสวย	๒. น้ำมันตามข้อต่อต่าง ๆ
ฝัจักรดี - ด้ายบนและด้ายล่าง ต้องเท่ากัน	

การทำความสะอาดจักร

๑. ทำความสะอาดใหญ่เดือนละครั้ง
๒. เช็ดจักรด้วยผ้านุ่ม
๓. ใช้ผ้าผืนเล็ก ๆ รองใต้ตีนผีก่อน
แล้วลดคันยกตีนผีลง ช่วยให้สปริงกดตีนผีทันทาน

(๑) จักรเย็บผ้าธรรมดา

วิธีทำ

๑. เย็บแล้วใช้เศษผ้ารอง ลดตีนผีลง เพื่อถนอมสปริงกดตีนผี
๒. หยอดน้ำมันจักรทุก 2 สัปดาห์ ตามรูสำหรับหยอด
นอกจากจานกระสวย
๓. ถ้ามีเศษด้ายติดอยู่บริเวณฟันกระต่ายรีบเอาออก
๔. ไม่ตั้งจักรไว้ใกล้หน้าต่างหรือที่ชื้นง่าย
๕. เช็ดจักรด้วยผ้านุ่ม ๆ
๖. คลายที่บังคับวงล้อ
๗. เอาสายพานออก
๘. ปิดจักรทุกครั้งที่ใช้เสร็จ

(๒) จักรอุตสาหกรรมฝั่เข็มเดี่ยว
อุปกรณ์ ไชควง เศษผ้า แปรง คีมปากคืบ
วิธีการ

๑. ตรวจสอบที่รอบ ๆ ปรับความตึงของเส้นด้าย
๒. ถอดฝาครอบฟันจักรโดยไขควง
๓. ยกหัวจักรขึ้น แล้วขัดทำความสะอาดด้วยแปรง
๔. ถอดกระสวยสองอันออก
๕. ตรวจสอบดูกระสวยเขาควาย
๖. ตรวจสอบน้ำมันจักร
๗. ใส่กระสวยเข้าไปใหม่
๘. เอาหัวจักรลง
๙. เช็ดหัวจักรด้วยเศษผ้า
๑๐. เย็บแล้วใช้เศษผ้ารอง ลดตีนผีลงเพื่อถนอมสปริงกดตีนผี

การระวังรักษาจักรเมื่อใช้แล้ว

๑. เย็บแล้วใช้เศษผ้ารองลดตีนผีลง
เพื่อถนอมสปริงกดตีนผี
๒. หยอดน้ำมันจักรทุก 2 สัปดาห์ ตามรูสำหรับหยอด
นอกจากจานกระสวย
๓. ถ้ามีเศษด้ายติดอยู่บริเวณฟันกระสวยรีบเอาออก
๔. ไม่ตั้งจักรไว้ใกล้หน้าต่างหรือที่ชื้นง่าย
๕. เช็ดจักรด้วยผ้านุ่ม ๆ
๖. คลายที่บังคับวงล้อ
๗. เอาสายพานออก
๘. ปิดจักรทุกครั้งที่ใช้เสร็จ

การหยอดน้ำมันจักร

สรุป

เป็นสิ่งจำเป็นหยอดทุกอาทิตย์ หรือสองอาทิตย์
แล้วแต่การใช้จักรมากน้อย ควรใช้แต่น้ำมันชนิดที่บอกไว้ใน
สมุดคู่มือจุดที่ต้องหยอดน้ำมัน คือ ตามรูที่เจาะไว้ที่ตัวจักร
และในที่ที่มีการเสียดสี ถ้าเมื่อใดจักรเดินแล้วมีเสียงผิดปกติ
หรือฝืด แสดงว่าต้องการหยอดน้ำมัน มีผง เศษผ้า หรือเศษด้าย
เข้าไปค้างอยู่ในเครื่อง

END